

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА АРХІВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК
«ПОЛЕ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ»
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
*II Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

23 листопада 2016 року

Полтава 2016

Рекомендовано до друку Вченою радою гуманітарного факультету Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (протокол № 5 від 10 листопада 2016 р.).

Редакційна колегія:

Передерій І. Г. – д.і.н., доцент, завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Соляник А. А. – д.пед.н., професор, завідувач кафедри документознавства та книгознавства Харківської державної академії культури;

Гомотюк О. Є. – д.і.н., професор, завідувач кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства Тернопільського національного економічного університету;

Михайлюк О. В. – д.і.н., професор, завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності Національної металургійної академії України;

Дерев'янка Л. І. – к.філол.н., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Гарашенко Л. Б. – к.філол.н., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Д 34 Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи : матеріали II Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Полтава, 23 листопада 2016 р. / редкол. : І. Г. Передерій, А. А. Соляник та ін. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – 320 с.

Збірник укладено на основі матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи». До збірника увійшли статті й тези доповідей, у яких розглянуто актуальні проблеми сучасного документознавства, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій, окреслено проблеми маркетингу інформаційних продуктів і послуг, прикладні аспекти застосування сучасних інформаційних технологій.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців-практиків.

Матеріали конференції опубліковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактичних даних, власних імен і цитат несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО Й ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Алла Соляник

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ
ПІДГОТОВКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ.....14

Сергій Клепко

ДОКУМЕНТ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ПОНЯТТЯ ДЛЯ
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ.....18

Олександр Михайлюк

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЯК МЕТОД ДОКУМЕНТОЗНАВЧОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ.....23

Оксана Гомотюк

ДЖЕРЕЛА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ...26

Олександр Дзьобань

ПРОБЛЕМА КОМУНІКАЦІЙ У СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ.....28

Руслан Гула

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....30

Тетяна Борко

ПРОБЛЕМИ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ-ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ.....36

Тетяна Ісаєнко

ІМІДЖЕУТВОРЮВАЛЬНІ СКЛАДНИКИ СУЧАСНОГО
ДОКУМЕНТОЗНАВЦЯ.....40

Олена Жданова-Неділько, Наталія Якименко

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....41

Ольга Мізіна

КОМУНІКАЦІЯ У ВЕРБАЛЬНИХ ТА НЕВЕРБАЛЬНИХ
ЗАСОБАХ МОВЛЕННЯ.....43

Володимир Мартинюк
ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ОСОБИСТОСТІ.....47

Віктор Саранча, Тетяна Рудакова
ДИСЦИПЛІНА «ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ДЕРЖАВНИХ
УСТАНОВАХ»: ЗМІСТ І МІСЦЕ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА
СПРАВА».....49

Ольга Мізіна, Олександра Пономарьова
АНРІ ЛАФОНТЕН – ОДИН З «БАТЬКІВ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА».....51

Катерина Дяченко, Ольга Мізіна
РОЛЬ СЮЗАННИ БРІЄ В РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА.....52

Тетяна Оніпко
ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-САЙТУ «EUROPEAN CLUSTER OBSERVATORY»
ДЛЯ НАУКОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....53

Олена Артеменкова
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У
ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....55

Настасія Колісник
ЕВОЛЮЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ДРУГОЇ
ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ.....57

Тетяна Петишко
ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ.....62

Олег Бровченко
РЕФЕРАТ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ВИДІВ ДОКУМЕНТНОЇ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....64

Анастасія Самсоненко, Тетяна Устименко
З ІСТОРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ.....67

ЛІНГВІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галина Лукаш
ДОКУМЕНТНА МОВА: ДО ВИТОКІВ УКЛАДАННЯ СЛУЖБОВИХ
ЛИСТІВ.....69

АНРІ ЛАФОНТЕН – ОДИН З «БАТЬКІВ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА»

Основоположниками документації як практичної діяльності й прикладної інформаційної наукової дисципліни вважаються бельгійський учений Поль Отле (1868–1944) та його найближчий сподвижник і однодумець Анрі Лафонтен (1854–1943). Їх погляди та наукові розвідки знайшли практичне втілення в діяльності, створеної у 1895 році Палати документації, яка у 1907 році перетворилась на Союз міжнародних асоціацій, а згодом у Міжнародний бібліографічний інститут (МБІ), який повсякчас реорганізовувався. Після переїзду з Брюсселя до Гааги в 1931 р. МБІ отримав назву Міжнародний інститут документації (МІД). У 1937 р. за рішенням Міжнародного конгресу з документації на базі інституту була створена Міжнародна федерація з документації, яка пізніше отримала назву МФІД – Міжнародна федерація з інформації і документації, діяльність якої завершилась вже у наш час.

Але в світову історію Анрі Лафонтен увійшов не лише як людина широких поглядів, вчений і письменник, політичний діяч, який виступав за рівноправність жінок, професор міжнародного права, сенатор і віцепрезидент Бельгії, лауреат Нобелівської премії миру (1913 р.), що був удостоєний її «як дійсний лідер народного руху за мир у Європі», один з співзасновників Міжнародного бібліографічного інституту, а й співавтор системи класифікації інформації, яка отримала назву Універсальна десяткова класифікація (УДК).

УДК – вважається геніальним творінням видатних бельгійських учених-документознавців Поля Отле і Анрі Лафонтена. Вперше ця класифікаційна система була запропонована науковцями в 1895 р. на Міжнародній конференції в Брюсселі, де й отримала міжнародне визнання. В основу новоствореної системи було покладено Десяткову класифікацію, розроблену ще у 1876 р. американським бібліографом Мелвілем Дьюї (ДКД). На той час Десяткова класифікація Дьюї вже широко застосовувалась у бібліотеках США та Англії і була відомою в багатьох країнах світу. У системі Дьюї вся сукупність знань поділяється на 10 основних класів, а галузі знання – на дисципліни, які в свою чергу поділялися і позначалися десятковим методом. ДКД характеризувалась досить високим науковим рівнем, була зручною і зрозумілою нотацією, не залежала від мови та здатна була до подальшого розгалуження.

Поль Отле та Анрі Лафонтен вбачали можливість перспективного розвитку цієї системи. Отримавши згоду від автора, вони взялися за переклад та переробку ДКД в Європі. Перше видання таблиць класифікації вийшло в період 1905–1907 рр. і мало назву «Посібник з універсального бібліографічного репертуару». Назва «Універсальна десяткова класифікація» з'явилась лише з виходом у світ другого видання таблиць французькою мовою (1927–1933). Відтоді саме під цією назвою таблиці почали вдосконалюватися і регулярно перевидаватися, завдяки чому вони набували міжнародного поширення. Вважалось престижним розміщувати індекс УДК на титульному аркуші книги,

демонструючи тим самим її місце в упорядкованому за допомогою УДК «світовому репертуарі».

У 1930-х роках Поль Отле й Анрі Лафонтен також зробили спробу створення центру для збору всіх знань про світ – World Palace. Поль Отле й Анрі Лафонтен добре розуміли, що важливо не тільки зібрати документи в різних формах (текстових, бібліографічних, графічних тощо), а й встановити взаємозв'язок між ними, оскільки, як вони вважали, потрібно вміти: «витягти всю цінну інформацію, що міститься в них, немов дістати перлину з мушлі».

Джерела та література

1. Бахчиванжи Г. П. Зберігання видання – необхідний елемент вихідних відомостей [Електронний ресурс] / Г. П. Бахчиванжи. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6369/1/146-156.pdf>
2. Історія документознавства в персонах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/dokumentoznavstvanet/istoria-dokumentoznavstva-v-personah/anri-lafonten>

Катерина Дяченко, Ольга Мізіна
м. Полтава

РОЛЬ СЮЗАННИ БРІЄ В РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

Одним з фундаментальних понять в сучасних інформаційних системах є поняття «документ». Історія виникнення і еволюція тлумачення цього терміна вивчена недостатньо. За тривалий історичний період значення поняття «документ» постійно змінювалося. Від вузького тлумачення, яке зводилося до ділового паперу, письмового посвідчення, історичного джерела, до більш широкого, яке було введено в термінологію на початку ХХ століття відомим бельгійським вченим, основоположником науки про документи та її використання в практичній діяльності – Полем Отле (1868 – 1944). Документом один з «батьків сучасного документознавства» вважав матеріальний об'єкт, який містить інформацію, спеціально призначену для передавання в просторі та часі.

У 1951 р. послідовниця Поля Отле Сюзанна Бріє (1984 – 1989) опублікувала роботу під назвою «Що таке документація?», яка починається з твердження про те, що документ – це свідцтво на підтримку будь-якого факту: «Це будь-який фізичний символічний знак, збережений або записаний, призначений для того, щоб представляти, реконструювати, підтверджувати певний фізичний чи індивідуальний феномен» [1]. Сюзанна Бріє практично не знайома сучасним дослідникам через те, що її праці майже не перекладалися з французької мови, між тим погляди «Мадам документації» (так називали сучасники С. Бріє) на об'єкт документознавства заслуговують на увагу спеціалістів. Відмінною рисою наукових уявлень послідовниці Поля Отле в руслі французької школи документознавства було включення в науку про документ культурної та просвітницької складових, що підкреслює єдність їх поглядів [2]. Широко використовуючи ресурси наукової думки, Сюзанна Бріє сформулювала власні неординарні наукові гіпотези, які стимулюють до обмірковування стосовно пізнавального професійного інтересу.

Дослідниця розглядала сферу документознавства скрізь призму капіталізації економіки та культури, через об'єднання людства шляхом

Онiнко Тетяна Анатолiївна – аспiрантка кафедри економiчної теорiї та прикладної економiки, ВНЗ Укоопспiлки «Полтавський унiверситет економiки i торгiвлi»

Онiнко Тетяна Володимирiвна – доктор iсторичних наук, професор, професор кафедри документознавства та iнформацiйної дiяльностi в економiчних системах, ВНЗ Укоопспiлки «Полтавський унiверситет економiки i торгiвлi»

Пазенко Людмила Миколаївна – студентка 4 курсу психолого-педагогiчного факультету, Полтавський нацiональний педагогiчний унiверситет iменi В. Г. Короленка

Передерiй Iрина Григорiївна – доктор iсторичних наук, доцент, завiдувач кафедри українознавства, культури та документознавства, Полтавський нацiональний технiчний унiверситет iменi Юрiя Кондратюка

Петишко Тетяна Вадимiвна – студентка 5 курсу гуманiтарного факультету, Нацiональна металургiйна академiя України (м. Днiпро)

Петренко Iрина Миколаївна – доктор iсторичних наук, професор, професор кафедри педагогiки та суспiльних наук, ВНЗ Укоопспiлки «Полтавський унiверситет економiки i торгiвлi»

Пилипенко Анна Едуардiвна – студентка 4 курсу гуманiтарного факультету, Полтавський нацiональний технiчний унiверситет iменi Юрiя Кондратюка

Писаренко В'ячеслав Петрович – доктор наук з державного управлiння, професор, професор кафедри публiчного управлiння та адмiнiстрування, Полтавська державна аграрна академiя

Пiдгорна Юлiя Сергiївна – студентка 3 курсу гуманiтарного вiддiлення, Миргородський художньо-промисловий коледж iменi М. В. Гоголя Полтавського нацiонального технiчного унiверситету iменi Юрiя Кондратюка

Половчак Яна Iгорiвна – студентка 4 курсу гуманiтарного факультету, Полтавський нацiональний технiчний унiверситет iменi Юрiя Кондратюка

Пономарьова Олександра Володимирiвна – студентка 1 курсу гуманiтарного факультету, Полтавський нацiональний технiчний унiверситет iменi Юрiя Кондратюка

Почтакова Iрина Володимирiвна – викладач, Полтавський коледж нафти i газу Полтавського нацiонального технiчного унiверситету iменi Юрiя Кондратюка

Ростовцев Сергiй Сергiйович – аспiрант кафедри документознавства та книгознавства, Харкiвська державна академiя культури

Рудакова Тетяна Iгорiвна – студентка 4 курсу факультету права, гуманiтарних i соцiальних наук, Кременчуцький нацiональний унiверситет iменi Михайла Остроградського

Руденко Софiя Iванiвна – викладач, Полтавський коледж нафти i газу Полтавського нацiонального технiчного унiверситету iменi Юрiя Кондратюка

Рябуха Альона Михайлiвна – магiстрант, ВНЗ Укоопспiлки «Полтавський унiверситет економiки i торгiвлi»

Наукове видання

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

Українською, російською та англійською мовами

Комп'ютерне верстання А. В. Нарадько

Підписано до друку 16.11.2016
Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Друк цифровий. Гарнітура Times New Roman.
Наклад 50 прим. Замовлення №77

Віддруковано в типографії ФОП Болотін А. В.
Свідоцтво серія ВОЗ №850211 від 19.10.2010
36009, м. Полтава, вул. Пушкіна, 116, кв. 16.
Тел./факс: (0532) 611-694